

34
TVIRTINU

LIETUVOS TSR PROKURORAS

2-os klasės valstybinis
justicijos patarėjas

[Signature]
A. KAIRĖLIS

1982 m. vasario mėn. 26 d.

K A L T I N A M O J I I Š V A D A

baudžiamojoje byloje Nr.93, kurioje
k a l t i n a m a s

Algimantas ANDREIKA, Antano,

pagal Lietuvos TSR BK 68 str.
I dalį.

1981 m. gegužės 7 d. Lietuvos jūrų laivininkystės laive "Maratas Kozlovas" jo muitinio patikrinimo metu prieš išplaukiant iš Klaipėdos uosto į Bremeną (VFR) buvo surasti paslėpti ir sulaikyti antitarybinio turinio dokumentai.

1981 m. gegužės 25 d. Lietuvos TSR valstybės saugumo komiteto tardymo skyrius pagal šį faktą iškeitė baudžiamąją bylą dėl antitarybinių dokumentų platinimo. Tų pačių metų gegužės 26 dieną suimtas Algimantas Andreika, Antano, ir birželio 3 dieną šioje byloje patrauktas baudžiamojon atsakomybėn pagal Lietuvos TSR BK 68 str. I dalį.

Parengtiniu tardymu nustatyta:

Antitarybinė nacionalistinė pasaulėžiūra pas kaltinamąjį A. Andreiką susiformavo tokio pat pobūdžio literatūros nekritiške vertinime, užsienio radijo buržuazinės propagandos ir bendravimo su asmenimis, prašityje teismo baustais už itin

pavojingų valstybinių nusikaltimų padarymą, įtakoje. Dar gyvendamas Klaipėdoje mėgino suburti apie save politiškai neišprususį jaunimą ir jo tarpe skleisti buržuazinio nacionalizmo idėjas. Ryšium su tuo jis 1974 m. liepos 13 d. buvo Lietuvos TSR saugumo organų įspėtas.

t.I, l. 61-77, 8296, 304-305;

t.II, l. 52-53, 94-95, 140-141, 146, 150, 153, 161-162,
167-168, 175, 180-181, 214, 253, 265, 279-280,

t.IV-XVII

Nežiūrint į tai, kaltinamasis A.Andreika tokio savo elgesio kritiškai neįvertino ir priešišku pažiūrų tarybinės santvarkos atžvilgiu neatsisakė. Siekdamas susilpninti Tarybų valdžią iki savo suėmimo dienos Klaipėdoje ir Vilniaus m. varė antitarybinę agitaciją ir propagandą: sistemingai gamino ir platino, o taip pat kaupė ir laikė platinimo tikslu antitarybinio turinio lapelius, nelegalius leidinius ir kitokius panašaus turinio kūrinius, kuriuose skleidžiami šmeižtiški prasimanymai, žeminantys tarybinę valstybinę ir visuomeninę santvarką, raginama kovoti prieš Tarybų valdžią.

Taip, 1974 m. vasario mėnesį kaltinamasis A.Andreika nupiešė plakatą, kuriame pavaizdavo tris žmonių - dviejų merginų ir jaunuolio - figūras surakintomis grandinėmis rankomis ir nudažytas Lietuvos buržuazinės vėliavos spalvomis. Su savo pažįstamo pagalbos plakate užrašė tekstą, kuriame kalbama apie "juodus debesius", pakibusius virš Lietuvos, švintančią "kraujų" padangę, "dundantį perkūną" ir atbundantį Lietuvos jaunimą. Po šiuo plakatu pasirašė ir nurodė 1974 m. vasario 15 d., tai yra buržuazinės Lietuvos "nepriklausomybės" paskelbimo eilinių metinių išvakarių datą.

Šį plakatą pasikabino savo kambaryje Klaipėdoje, Sukilėlių g. 21 bt.11, ir iki 1975 m. rugsėjo mėnesio demonstravo besilankantiems pas jį asmenims.

1975 m. rugsėjo mėnesį perdavė šį plakatą savo pažistamai Klaipėdos miesto gyventojai Albina Dagytei ir pasiūlė jį pasikabinti savo kambaryje ant durų. Ką pastaroji ir padarė.

t.I, l. 155-157, 315,

t.II, l. 53, 57-58, 67, 141,

t.III, l. 1-2, 17,

t.XXI, l. 174-182, 183-217

1972 metais kaltinamasis A.Andreika Kaune stebėjo sukeltus atskirų chuliganiškų elementų ryšium su psichinio ligonio R.Kalantos susideginimu ir jo laidotuvėmis viešosios tvarkos pažeidimo incidentus, susipažino su platinamu tuo metu apie jį eilėraščiu. Po to pats pradėjo kurti apie R.Kalantą eilėraščių ir iki 1974 metų platinimo tikslo sukūrė aštuonis eilėraščių posmus, kuriais papildė panašų eilėraštį, parašytą nenustatyto asmens. Sukurtuose kaltinamojo A.Andreikos eilėraščių posmuose šmeižtiškai teigiama, kad Lietuva dabartiniu metu esanti okupuota, lietuviai persekiojami, o tarybinė santvarka vadinama vergove. Psichinis ligonis R.Kalanta vaizduojamas kaip "kovotojas" už Lietuvos laisvę.

t.I, l. 81, 163-164, 315,

t.II, l. 53, 57-58, 152-154, 159, 161-164, 175-176,

t.III, l. 2-3, 18-24, 25-31, 32

Su šiuo eilėraščiu kaltinamasis A.Andreika 1974 metų vasarą supažindino Klaipėdos m. gyventojas Janiną Petrauskaitę ir Violetą Paulikaitę. J.Petrauskaitė pagal jo pasiūlymą jį nusirašė. Tų pačių metų gruodžio 23 dieną su eilėraščio turiniu supažindino A.Dagytę ir R.Česnauskienę. A.Dagytė taip pat pagal jo pasiūlymą tą eilėraštį nusirašė.

t.I, l. 315,

t.II, l. 53, 57-58, 152-154, 159, 161-164, 175-176

1974 metų pradžioje kaltinamasis A. Andreika, dirbdamas šokėju Klaipėdos restorane "Meridianas", susipažino su nenustatytu vyriškiu iš Rygos, pasivadinusiu Viktoru. Pokalbiuose su juo išsiaiškino, kad abu yra priešišškai nusiteikę tarybinės santvarkos Pabaltijo respublikose atžvilgiu. Skaitė, kad šios respublikos karo pabaigoje TSRS buvo reokupuotos ir jų atžvilgiu vykdomas genocidas. Pasisakė už tai, kad būtina atsišaukimų forma kreiptis į jaunimą, siekiant jį "pažadinti" kovai.

1975 m. vasario mėnesį tas pats asmuo atvežė kreipimosi į Pabaltijo tautas tekstą, kuris buvo pasirašytas "Estijos, Latvijos ir Lietuvos nacionalinio gelbėjimo tarybos", sutrumpintai "Estlali" vardu. Savo bute Klaipėdoje bt.11, kartu su tuo asmeniu, kuris mokėjo estų kalbą, išvertė "atsišaukimo" tekstą iš estų kalbos į rusų kalbą ir nutarė padauginti jį apie tūkstantį egzempliorių, o po to išplatinti kiekvienoje Pabaltijo respublikoje lyg ir egzistuojančių organizacijų - "nacionalinio gelbėjimo tarybų" - vardu.

Tuo tikslu A. Andreika Palangoje privačiu būdu buvo įsigijęs ir susiremontavęs portatyvinę rašomąją mašinėlę "Moskva".

1975 m. kovo-balandžio mėnesiais savo bute Klaipėdoje, padedant tam pačiam asmeniui, savo rašomąją mašinėlę "Moskva" atspausdino "Lietuvos nacionalinio gelbėjimo tarybos" vardu ne mažiau 300 egzempliorių antitarybinio turinio lapelių, pavadintų "Kreipimasis į estų, latvių, lietuvių tautas!", kuriuose šmeižtiškai tvirtinama, kad Pabaltijo tautos yra okupuotos, jų atžvilgiu "vykdomas genocidas ir išdegintos žemės" politika, skelbiamas šūkis "Šalin tarybinę imperiją!" Atspausdintus lapelius perdavė nurodytam asmeniui išplatinti paštu, pasiunčiant juos į vidurines ir specialias mokyklas, įstaigas bei kitas organizacijas Vilniuje, Rygoje ir kituose miestuose. Ne mažiau 10 lapelių iš jų jis pats sulankstė ir sudėjo į pašto vokus.

A. Andreika dar prieš išplatinant šiuos lapelius paštu, Vilniuje pasitikslino M.K. Čiurlionio meno mokyklos ir kultūros

mokyklos Gorkio gatvėje adresus. Vieną adresą pasitikslino pašte miesto telefono tinklo abonentų sąrašė.

Antitarybinio turinio lapeliai rusų kalba, pavadinti "Kreipimasis į estų, latvių ir lietuvių tautas" ir pasirašyti "Lietuvos nacionalinio gelbėjimo tarybos", tame tarpe ir pagaminti kaltinamojo A.Andreikos, buvo išplatinti paštu 1975 m. gegužės 7 d. iš Kaliningrado ir šios srities Zelenogrado miestų ir tų pačių metų birželio 12 dieną Klaipėdos m., siunčiant juos įvairių mokyklų, kitų įstaigų adresais.

1976 m. vasario 16-17 d. keturi tokie lapeliai buvo išplatinti Klaipėdos mieste: trys išmėtyti įvairiose gatvėse, o vientas įmestas į 16-to buto pašto dėžutę, įrengtą Taikos prospekte Nr.11 gyvenamojo namo laiptinėje.

Minimu laikotarpiu Kaliningrado srityje ir Lietuvos TSR išplatinta ne mažiau 512 egzempliorių tokių lapelių.

Apie tai, kad A.Andreikos pagaminti antitarybinio turinio lapeliai išplatinti, jis sužinojo 1975 metų vasarą iš to paties aukščiau nurodyto asmens.

t.I, l.166-172,196-200,220-225,226-228,234-240,
241,242,291-295,301-302,315-316,322-325,

t.II, l.153,156-158,271,272,274,275,278-282,

t. XXIII,XXIV,XXV,XXVI,XXVII

1977 m. gruodžio mėnesį kaltinamasis A.Andreika nuvežė į Klaipėdą nelegalaus antitarybinio turinio leidinio "Aušra" šeštą numerį ir perdavė su jo turiniu susipažinti Klaipėdos miesto gyventojams A.Dagytei ir jos broliui Liudui Dagiui. Keletą puslapių pats jiems perskaitė.

t.I, l. 178,179,316,

t.II, l. 57-58,141

Šiame leidinyje patalpintuose straipsniuose tvirtinama, kad tarybinės santvarkos Lietuvoje atkūrimas yra TSRS

okupacijos išdava, kad tai esanti "baisi nelaimė" lietuvių tautai, kad lietuvių tautybės asmenų atžvilgiu vykdomas genocidas.

t.I, l. 316,
t.III, l. 12-13, 39,
t.IV, l. 2,
t. X, l. 30-31

1978 m. sausio mėn. 10 d. kaltinamasis A. Andreika Vilniaus m. gyventojui Aleksandrui Smoljaninovui perdavė pasaugoti nuo galimos kratos ir susipažinti nelegalius antitarybinio turinio leidinius: "Lietuvos katalikų bažnyčios kronika" 19, 22, 25, 27, 29 ir 30 numerius, "Aušra" 6 numerį.

t.I, l. 81, 180-182, 316, 317,
t.II, l. 181-185

Nurodytuose nelegaliuose leidiniuose dėstomi žeminantys tarybinę valstybinę ir visuomeninę santvarką šmeižtiškai prasimanymai, teigiama, kad valdžios organai siekia sunaikinti Tarybų Lietuvoje katalikų bažnyčią, kad tikintieji persekiojami, grubiai pažeidinėjamos jų teisės, liaupsinami asmenys, kovoje prieš tarybinę santvarką Lietuvoje.

t.I, l. 317,
t.III, l. 3-14, 33-39,
t.X, l. 30-31

1978 m. pradžioje Vilniaus m. gyventojai Aldonai Aleksejevičiui susipažinti ir tolimesniai platinimui perdavė nelegalaus antitarybinio turinio leidinio "Aušra" pirmą numerį, o tą pačių metų vasarą šio leidinio šeštą numerį.

t.I, l. 81, 180-182, 317,
t.II, l. 168-171, 172, 174, 197-198

Šiuose nelegalių leidinių "Aušra" numeriuose šmeižtiškai tvirtinama, kad Lietuva esanti okupuota TSRS, specialiai

žudomi lietuvų tautybės asmenys, naikinama tautos kultūra, liaupsinama ginkluota kova prieš tarybinę santvarką Lietuvoje, raginama kovoti prieš Tarybų valdžią.

t.I, l. 317,

t.III, l. 14-15, 38,

t.IV, l. 1,

t.X, l. 30-31

1979 metų pabaigoje kartu su grupe asmenų pasirašė antitarybinio turinio platinimui skirtą laišką, adresuotą įvairioms kapitalistinėse šalyse esančioms organizacijoms, ryšium su Antano Terlecko, padariusio itin pavojingą valstybinį nusikaltimą, suėmimu. Jame tvirtinama, kad Pabaltijo respublikos esančios okupuotos ir kad tai "iki šiol apsprendžia tų respublikų politinį, ekonominį ir kultūrinį gyvenimą".

Laiško tekstas užsienyje buvo panaudotas "Laisvės" ir Vatikano radijo stočių šmeižtiškai kampanijai prieš TSRS varyti, patalpintas reakcingame buržuazinių nacionalistų užsienyje leidžiamame laikraštyje "Europos lietuvis".

t.I, l. 175-176, 317-318,

t.XXI, l. 84-131

1980 m. liepos 21 d. kaltinamasis A. Andreika parašė laišką, adresuotą TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo pirmininkui, kuriame, dangstydamasis dirbtinai perdėtais savo ir savo šeimos buitinais sunkumais, išulciai juodina tarybinę tikrovę, šmeižia tarybinę valstybinę ir visuomeninę santvarką, teigia, kad lyg tai jo šeima yra persekiojama TSRS. Tarybinę liaudį vadina "penkmečių vergais - baudžiauninkais", tvirtina, kad "lietuvų tauta... jau 40 metų okupuota ir prievarta inkorporuota į Tarybinės Rusijos imperijos sudėtį" ir pareiškia, kad atsisako tarybinės pilietybės "Lietuvos reokupacijos 40-mečio sukaktuvių proga".

Platinimo tikslu ši antitarybinio šmeižtiško turinio laišką išvertė į rusų kalbą, pats asmeniškai ir su kitų asmenų

pagalba lietuvių ir rusų kalbomis padaugino rašomosiomis mašinėlėmis ir elektrografiniu būdu ne mažiau dvidešimties egzempliorių. Po to ją platino Vilniaus mieste: perdavė savo pažįstamam Robertui-Arvydui Samėnui.

(t.I, l. 18-28, 35-37, 125-126, 248-249, 268, 318,

t.IV, l. 71-75, 78-79, 95-154,

t.X, l. 14, 65-66, 95-100,

t.XXI, l. 1, 3, 10-11, 177, 179, 211-213, 215, 243-244, 252-253, 260, 268,

t.XXII, l. 256-257, 277-278, 281, 285-286, 305-306, 309, 313-315, 323, 332

1981 m. gegužės mėnesį kaltinamasis A.Andreika nuvežė į Klaipėdą ir perdavė nenustatytam prekybos laivyno jūreiviui slapta išvežti į užsienį voką, adresuotą savo pažįstamai V.Musonis į JAV, kuriame buvo aukščiau nurodyto antitarybinio šmeižtiško pareiškimo TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumui bei kitų pareiškimų, tame tarpe ir jo žmonos S.Andreikienės, adresuotų TSKP XXVI suvažiavimui, LTSR profesinio-techninio mokymo komiteto pirmininkui, Lietuvos KP CK, Lietuvos KP CK antrajam sekretoriui ir Vilniaus m. Tarybų rajono LDT vykdomojo komiteto administracinės komisijos pirmininkui, kuriuose šmeižtiškai tvirtinama apie jo ir jo šeimos persekiojimą TSRS, kopijos, nuteistojo už itin pavojingo nusikaltimo padarymą J.Sasnausko ir psichinio ligonio R.Kalantos nuotraukos bei jo 1981 m. balandžio 15 d. laiškas Musoniams. Šiame laiške kaltinamasis A.Andreika tarybinę santvarką vadina "inkvizicija", "vergove", prašo siunčiamus dokumentus paskelbti JAV lietuvių reakcingoje spaudoje ir atsiųsti jam iškvietimą emigruoti iš TSRS po ko, jo žodžiais tariant, bus galima "konkretizuoti mūsų tolimesnės kovos formas".

Visi šie dokumentai buvo surasti paslėpti ir sulaikyti 1981 m. gegužės 7 d. Lietuvos jūrų laivininkystės laive "Martas Kozlovas" muitinio patikrinimo metu prieš jam išplaukiant iš Klaipėdos uosto į Bremeną (VFR).

t.I, l. 18-51, 125-126, 137, 142-146, 260, 281, 285, 318

t.XXI, l. 174-175, 193-194, 209, 210, 213-217, 243,
252, 260-261, 268,

t.XXII, l. 256-257, 277-278, 281, 285-286, 305-306, 309,
313-315, 323-324, 332- 337

1981 m. pavasarį kaltinamasis A.Andreika iš užsienyje išleistos knygos "Lietuvių katalikų mokslų akademija. Suvažiavimo darbai" VI tomo su nenustatyto asmens pagalba platinimo tikslu rašomąja mašinėle atspausdino, o po to pats įrišo ne mažiau keturių egzempliorių antitarybinio turinio straipsnio, pavadinto "Nacionalsocialistinis ir komunistinis genocidas Lietuvoje", kuriame tarybinė santvarka sutapatinama su fašizmu, vadinama vergija, tvirtinama, kad Tarybų Sąjungoje "intensyviai naikinamos mažosios tautos", Tarybų valdžios atkūrimas Lietuvoje pavaizduotas kaip "komunistinio teroro išdava".

t.I, l. 249-250,

t.XVIII, l. 1, 6, 35-36, 109-111, 120-127,

t.XIX,

t.XX, l. 1-10,

t.XXI, l. 178, 196-197, 211-213, 245, 248, 254, 257, 262, 268,

t.XXII, l. 324-325, 333

Šio straipsnio vieną egzempliorių 1981 m. gegužės mėnesį perdavė susipažinti Vilniaus m. gyventojui Alfredui Miškinui. Trys A.Andreikos išplatinti egzemplioriai pateko pas G.Ardzijauską.

t.I, l. 186-187, 319,

t.II, l. 43, 45-49, 219-222,

t.XVIII, l. 1, 6, 35-36, 109-111,

t.XX, l. 1-7

Nuo 1977 metų iki gegužės mėnesio kaltinamasis A.Andreika kaupė nelegaliai gaunamą iš įvairių šaltinių antitarybinio turinio literatūrą ir laikė pas save būte tolimesnio platinimo tikslu: nelegalius leidinius "Lietuvos katalikų bažnyčios

kronika" Nr. 6, 19, 22, 27, 29, 30, 31, 32, 33, "Alma mater" Nr.1 ir 2, "Aušra" Nr.1, 6, 9, 12, 14, 15, 17, "Perspektyvos" Nr.7, "Laisvės šauklys" Nr.5, "Tiesos kelias" Nr.1 ir 7, "Varpas" Nr.8, "Rūpintojėlis" Nr.1, "Chronika tekusčių sobitij" Nr.49 ir 50, rinkinį "Lietuvių kultūros archyvo" pirmą sąsiuvinį, knygos "Lietuvių archyvas" Nr.1 ir 4 tomas, A.Solženicyno knygas "Rakovij korpus" ir "V krugu pervom", jo straipsnį "Gyventi be melo" ir pasisakymą per Anglijos radiją, S.Ailujevės knygą "Tolko odin god", brošiūras "Iš Tarybų Sąjungos 1939-1941 metų užsienio politikos" ir "Vokietija, Lietuva, SSSR - 1939-1941 (I,II)", rašinius "Apie lietuvių padėtį Baltarusijos respublikoje II" ir "Lietuvio malda", eilėraščius "Lietuva", "Taikos sonetas", "Tėvynė mano" ir "Rūpintojėlis", anekdotus bei atsišaukimus "Atsišaukimas į tautą" ir "Gedulo diena".

Nelegalių leidinių "Lietuvos katalikų bažnyčios kronika" Nr.27 ir "Aušra" Nr.6 tekstą perrašė savo ranka.

t.I, 1. 62-77, 123, 161-162, 191-192, 205-207,
209-213, 219, 277-278, 316, 319-320

t.V, VI, t.VII, 1. 1,

t.X, 1.6-17, 102-104,

t.XI, XII, XIII, XIV, XV,

t.XXI, 1. 174-182, 193-217, 243-250, 252-268,

t.XXII, 1. 321-337

1981 m. gegužės mėnesį, siekdamas paslėpti nuo galimos kratos ir tuo pačiu supažindinti savo pažįstamą R.Samėną, nuvežė į jo butą Vilniuje antitarybinio turinio literatūrą: nelegalius leidinius "Lietuvos katalikų bažnyčios kronika" Nr.27, "Alma mater" Nr.1 ir 2, "Aušra" Nr.6, 14 ir 17, "Perspektyvos" Nr.7, "Laisvės šauklys" Nr.5, "Tiesos kelias" Nr.1 ir 7, "Varpas" Nr.8, "Chronika tekusčių sobitij" Nr.49 ir 50, rinkinį "Lietuvių kultūros archyvas" pirmą sąsiuvinį, knygas "Lietuvių archyvas" 1 ir 4 tomas, A.Solženicyno knygas "Rakovij korpus" ir "V krugu pervom", jo straipsnį "Gyventi be melo" ir pasisakymą per Anglijos radiją, rašinius "Apie lietuvių padėtį Baltarusijos respublikoje" II,

"Lietuvio malda" bei atsišaukimus "Atsišaukimas į tautą" ir "Gedulo diena".

t.I, 1.161-162, 188-195, 205-207, 209-213, 219, 266-269,
319-320, 331-332

t.II, 1. 38-41,

t.X, 1. 6-17, 102-104,

t.XI, XII, XIII, XIV, t.XV

Išvardintuose nelegaliuose leidiniuose "Aušra", "Perspektyvos", "Laisvės šauklys", "Tiesos kelias", "Varpas", "Lietuvos katalikų bažnyčios kronika", "Alma mater", "Rūpintojėlis", "Chronika tekuščich sobitij" skleidžiami žeminantieji tarybinę valstybinę ir visuomeninę santvarką šmeižtiškai prasimanymai. Juose tvirtinama, kad Lietuva šiuo metu yra "okupuota", "pavergta", lietuvybė, bažnyčia ir tikintieji esą persekiojami. Šmeižiama tarybinė demokratija, švietimo sistema, liaupsinami asmenys, kovojantieji prieš Tarybų valdžią.

t.IV, 1.13-51,

t.V, VI, 1. 1-6,

t.X, 1.19-29, 31-34, 40-42, 46-56,

t.XI, XII, XIV, 1.1-6

Rinkinyje "Lietuvių kultūros archyvas" liaupsinami asmenys nubausti už itin pavojingų nusikaltimų padarymą. Jie vaizduojami "didvyriais", "kankiniais", "kovotojais už laisvę". Šmeižtiškai tvirtinama, kad dabar visur klesti "kontrolė", "cenzūra".

t.X, 1. 34-36,

t.XIV, 1. 7

Knygose "Lietuvių archyvas" ir brošiūrose "Iš Tarybų Sąjungos 1939-1941 metų užsienio politikos" ir "Vokietija, Lietuva, SSSR - 1939-1941" šmeižiamos ir klastojamos Tarybų valdžios atkūrimo Lietuvoje 1940 metais ir įstojimo į Tarybų Sąjungos sudėtį aplinkybės ir ryšium su tuo įvykdyti socialistiniai pertvarkymai respublikoje.

t.IV, 1.26-27, 47-51,

t.VI, 1.7-9,

t.X, 1.58-60,

t.XIII

A.Solženicyno knygoje "Rakovij korpus", "V krugu pervom", straipsnyje "Gyventi be melo", jo išstojeime per Anglijos radiją ir S.Alilujevos knygoje "Tolko odin god" šmeižiama Tarybų Sąjungos vidaus ir užsienio politika, užsipuolami ir juodinami tarybinė santvarkos laimėjimai. Autoriai atskirais atvejais mėgina dangstyti asmens kulto "kritika", bet jų kūrinių turinys aiškiai tulžingas, pilna patyčių ir neapykantos viskam, ką tarybinė liaudis, vadovaujama Komunistų partijos, pasiekė kurdama socialistinę santvarką, kuri prilyginama fašizmui.

§.IV, l. 76-77,

t.VI, l. 1,

t.X, l. 42-44, 57-58,

t.XIV, l. 8,

t.XV, l. 4-9

Rašinyje "Apie lietuvių padėtį Baltarusijos respublikoje" iš buržuazinių nacionalistinių pozicijų nušviečiama TSRS nacionalinė politika, šmeižtiškai tvirtinama, kad lietuvių tautybės asmenys, ypačiai tikintieji, Baltarusijoje yra visapusiškai persekiojami.

t.X, l. 30-31,

t.IV, l. 6

"Lietuvio maldoje", eilėraščiuose ir anekdotuose užuomina ir tiesiogiai apie dabartinę Lietuvą kalbama kaip apie "pavergtą" šalį, šmeižiama Tarybų valdžią ir tyčiojama iš jos atstovų.

t.IV, l. 51, 55,

t.VI, l. 10, 44-46,

t.X, l. 44,

t.XV, l. 4-5

Atsišaukimuose Lietuva taip pat vaizduojama "pavergta okupanto", kviečiama kovoti prieš Tarybų valdžią.

t.X, l. 44-45,

t.XV, l. 1-3

Kaltinamasis A. Andreika pareiškė tame kaltinime kaltu pripažino dalinai.

t.I, l. 315-316

Parodė, kad nuo 1974 metų pradžios iki suėmimo užsiiminėjo nelegalių leidinių, lapelių bei įvairių tekstų, kuriuose tvirtinama, kad Lietuva esanti okupuota, jos atžvilgiu vykdoma genocido politika, tarybinė santvarka lyginama su vergovine, raginama kovoti prieš "tarybinę imperiją" gaminiu, platinimu bei saugojimu platinimo tikslu. Šioje literatūroje esantys teiginiai pilnai atitiko jo pažiūras, kurios susiformavo įvairios nelegalios literatūros skaitymo, užsienio radijo laidų "Amerikos balsas", Vatikano radijo klausimosi ir bendravimo su savo bendraminčiais įtakoje.

1974 m. vasario mėnesį savo bute Klaipėdoje, Sukilėlių g. 21 bt.11 iš kažkokio seno žurnalo nusipiešė ant didelio popieriaus lapo piešinį, kuriame pavaizdavo jaunuolius surinktomis grandinėmis rankomis. Juos nuspalvino buržuazinės Lietuvos vėliavos spalvomis: geltona, žalia ir raudona. Kito asmens pagalba padarė jame užrašą, kurio pirmieji žodžiai buvo "Lietuvi, kelk!.." Šį plakatą pasikabino savo kambaryje ant sienos ir rodė apsilankantiems pas jį asmenims. 1975 m. rugsėjo mėnesį, išvykdamas į Vilnių, šį plakatą perdavė savo pažįstamai klaipėdietei Albina Dagytei.

1974 metais sukūrė ne mažiau aštuonių posmų eilėraščiui apie susideginusį 1972 metais Kaune Romą Kalantą, kuriame tvirtino, kad Lietuva okupuota, o tarybinė santvarka esanti vergovė. Su eilėraščiu supažindino ir davė nusirašyti klaipėdietėms Janinai Petrauskaitei ir merginai vardu Violeta. Vėliau su eilėraščiu supažindino Klaipėdos gyventoją Albina Dagytę ir Redą Česnauskienę.

1974 m. pradžioje, dirbdamas Klaipėdos restorane "Meridiana", susipažino su lankytoju, atvažiavusiu iš Rygos ir pasivadinusiu Viktoru. Išsiaiškino, jog pastarasis yra vienintis, pasikeitė adresais. Abu skaitė reikalingu kovoti prieš Pabaltijo respublikų "okupaciją". Priėjo išvados, kad tai daryti geriausia platinant atsisaukimus jaunimo tarpe.

Tas pats asmuo jam minėjo apie kažkokią organizaciją "Estilali", kurios pavadinimas sudarytas iš trijų Pabaltijo respublikų Estijos, Latvijos ir Lietuvos pavadinimo pirmųjų raidžių.

1975 m. maždaug vasario mėnesį Viktoras atvežė jam į namus estų kalba lapelį-atsišaukimą, parašytą "Estlali" organizacijos vardu. Abu išvertė šį lapelį iš estų į rusų kalbą ir nusitarė jį platinti kiekvienoje Pabaltijo respublikoje lyg ir egzistuojančių kiekvienoje iš jų "nacionalinių gelbėjimo tarybų" vardu. Tuo tikslu susitarė jį padauginti iki tūkstančio egzempliorių ir išplatinti paštu įvairiuose Lietuvos, Latvijos ir Estijos miestuose mokyklų bei kitų įstaigų adresais.

Lapelius daugino 1975 m. kovo-balandžio mėnesių bėgyje savo namuose, Klaipėdoje. Jų spausdinimui panaudojo anksčiau Palangoje privačiai įsigytą pas nepažįstamą asmenį portatyvinę rašomąją mašinėlę "Moskva".

Viktorui padedant, atspausdino ne mažiau 300 lapelių egzempliorių pagal pastarojo pagamintą pavyzdį: tik didžiosiomis raidėmis su vienu intervalu tarp eilučių. Vienu įdėjimu per kalkinį popierių spausdino ne mažiau dešimties egzempliorių.

Lapelius pavadino "Kreipimasis į estų, latvių, lietuvių tautas!" ir nurodė, kad jie parašyti "Lietuvos nacionalinio gelbėjimo tarybos" vardu. Tekste buvo tvirtinama, kad Pabaltijo respublikos okupuotos, jų atžvilgiu vykdomas "neregėtas genocidas" ir "išdegintos žemės" politika. Be to, skelbiamas šūkis "Šalin tarybinę imperiją!"

Visus pagamintus, ne mažiau 300 lapelių, perdavė platinti tam pačiam Viktorui kartu su rašomąja mašinėle. Prieš tai ne mažiau 10 iš jų sulankstė keturgubai ir sudėjo į vokus.

Būdamas Vilniuje, pasitiksline K.Čiurlionio muzikos mokyklos ir kultūros mokyklos, esančios Gorkio gatvėje, adresu. Dar vieną adresą pasitiksline pašte telefonų abonentų knygoje. Šiais adresais buvo numatyta siųsti paštu lapelius.

Po to, kai jis visus atspausdintus lapelius perdavė Viktorui išplatinti, pats išvyko į Kaukazą. Apie tai, kad jie išplatinti sužinojo 1975 m. birželio mėnesį iš to paties Viktoro. Sugrąžintą rašomąją mašinėlę slėpė pas save. Ji dingo kartu su kitais asmeniniais daiktais 1978 m. rugsėjo mėnesį vagystės metu.

Viktoro adresą Rygoje pametęs. Kur jis pats yra šiuo metu nežino. Pavardę pamiršo, o nuo 1976 metų ryšių nepalaikė.

1977-1978 metų laikotarpiu davė skaityti savo pažįstamiems Dagiams, broliui ir seseriai, Vilniaus "Žemaičių" alaus baro padavėjams Smoljaninovui ir Aleksejevai nelegalius leidinius "Aušra", "Lietuvos katalikų bažnyčios kronika".

1979 m. pabaigoje pasirašė po platinimui skirtu "protestų-laišku", dėl Antano Terlecko suėmimo, kurį, kaip jam žinoma, buvo numatyta perduoti į užsienį. Kaip ir kur šis laiškas buvo pasiųstas, nežino. Per užsienio radijo laidas girdėjo apie šio dokumento patekimą į užsienį. Tarpe kitų asmenų, jį pasirašiusių, buvo paminėta ir jo pavardė.

1980 m. liepos 21 d. parašė pareiškimą TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo pirmininkui, kuriame išdėstė savo pažiūras tarybinės santvarkos bei sistemos atžvilgiu ir atsisakė tarybinės pilietybės.

Šį pareiškimą platinimo tikslu padaugino ne mažiau dešimties egzempliorių lietuvių ir rusų kalba Vilniaus V.Kapsuko universiteto visuomeninių profesijų fakultete esančiomis rašomosiomis mašinėlėmis.

Vieną šio pareiškimo egzempliorių perdavė savo pažįstamam vilniečiui Robertui Samėnui kartu su kita literatūra 1981 m. pavasarį. Dalį šio pareiškimo egzempliorių saugojo pas save namuose. Vieną egzempliorių nusiuntė adresatui.

1981 m. gegužės mėnesį, norėdamas paskelbti užsienyje, perdavė nepažįstamam jūreiviui, išvykstančiam iš Klaipėdos į Vokietijos Federatyvinę Respubliką laivu "Maratas Kozlovas".

laišką, adresuotą į JAV savo pažįstamai Vitai Musonytei, kartu su savo ir žmonos rašytų įvairių pareiškimų nuorašais. Jų tarpe buvo 1980 m. liepos 21 d. pareiškimas TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumui. Savo laiške Musoniams prašė pridedamus pareiškimus paskelbti spaudoje, išreiškė savo pažiūras dėl esamos padėties Lietuvoje.

1981 metų pavasarį pas save bendrabutyje, Vilniuje kartu su kitu asmeniu, kuris atsinešdavo portatyvinę rašomąją mašinėlę, atspausdino ne mažiau 4 egzempliorių iš užsienyje išleistos knygos "Lietuvių katalikų mokslų akademija. Suvažiavimo darbai" VI tome straipsnį, pavadintą "Nacionalsocialistinis ir komunistinis genocidas Lietuvoje", kuriuos įrišo ir tris egzempliorius davė Robertui Arvydui Samėnui, o vieną - Alfredui Miškinui.

Esantiems šiame straipsnyje teiginiams iš esmės pritarė.

Tuo pačiu laiku, savo pažįstamam Alfredui Miškinui davė pasiskaityti nelegalius leidinius "Aušra" Nr.14, "Chronika tekuščich sobytij" Nr.49 ir "Lietuvos katalikų bažnyčios kroniką" Nr.6.

1981 m. gegužės mėnesį nunešė savo pažįstamam Robertui Arvydui Samėnui susipažinti ir paslėpti eilę leidinių ir dokumentų, tame tarpe: nelegalių leidinių "LKB kronika", "Aušra", "Alma mater", "Perspektyvos", "Laisvės šauklys", "Varpas", "Tiesos kelias", "Chronika tekuščich sobytij" įvairius numerius, knygas "Lietuvių archyvas", "Rakovyj korpus", "V krugu pervom", o taip pat kitus tekstus, lapelius "Atsišaukimas į tautą" bei "Gedulo diena".

Be to iki suėmimo dienos pas save namuose Vilniuje platinimo tikslu saugojo be aukščiau paminėtų ir nuneštų pas R. Samėną nelegalių leidinių, lapelių bei tekstų, taip pat S. Alilajevos knygą "Tolko odin god", eilėraščius ir anekdotus.

Gamindamas, platindamas bei saugodamas platinimo tikslu paminėtus nelegalius leidinius, lapelius bei įvairius tekstus, kuriuose esama ir šmeižtiško turinio prasimanymų apie tarybinę santvarką, suprato, kad tuo daro žalą Tarybų valdžiai. Tačiau

nenorėjęs jos susilpninti. Siekė ją reformuoti.

Iš kur kaltinamasis A. Andreika gaudavo nelegalius leidinius atsisakė parodyti.

t.I, l. 18-51, 61-77, 81-96, 123, 125, 126, 137, 142-146,
155-157, 161, 162, 166-172, 175-176, 178, 180-200,
205-207, 209-228, 234-242, 248-250, 260, 266-269,
277-278, 281-285, 291-295, 301-305, 315-325, 331-332

Be to, A. Andreikos kaltė, padarius inkriminuojamą jam nusikaltimą, įrodyta liudytojų parodymais, kratų medžiaga, ekspertizių išvadomis, daiktiniais įrodymais, dokumentais ir kita medžiaga:

Plakato pagaminimas, demonstravimas ir platinimas

Liudytoja A. L. Šuliak (Dagytė) parodė, kad 1975 metų pavasarį ji, lankydamosi Klaipėdoje Andreikos namuose, matė ant kambario sienos kabantį vatmano lape padarytą piešinį, kuriame buvo pavaizduotos trys jaunuolių figūros, grandinėmis surakintomis rankomis ir parašytas kokio tai eilėraščio tekstas. Figūros buvo nudažytos Lietuvos buržuazinės vėliavos spalvomis. Andreika sakė, kad šį piešinį atliko jis pats.

1975 metų rudenį Andreika tą piešinį atnešė jai į namus ir perdavė jai, sakydamas, kad pasikabintų jį savo kambaryje, ką liudytoja ir padarė.

1975 m. lapkričio mėnesį šį plakata jį perdavė saugumo organams.

(t.II, l. 53-54, 57, 67-68)

Liudytojas Dagys L. L. parodė, kad 1975 ar 1976 metais jis matė savo sesers A. Dagytės kambaryje ranka pieštą plakata, vaizduojantį tris jaunuolius sukaustytomis rankomis.

t.II, l. 141

1981 m. liepos 23 d. šis plakatas gautas iš Lietuvos TSR operatyvinio skyriaus, kaip perduotas A. Dagytės.

t.I, l. 80-81

Plakato apžiūra nustatyta, kad jame pavaizduoti trys jaunuoliai surakintomis grandinėmis rankomis - dvi merginos ir vaikinai, kurie nudažyti skirtingomis spalvomis: geltona, žalia ir raudona. Plakato tekste eilėdaros forma kalbama apie juodus debesis virš Lietuvos, "krauju" švintančią aušrą, dundantį griaustinį ir "atbundantį" Lietuvos jaunimą.

t.III, l. 1-2, 17

Grafine ekspertize nustatyta, kad ant jo padarytas parašas yra atliktas kaltinamojo A.Andreikos.

t.XXI, l. 25

Plakatas prijungtas prie bylos kaip daiktinis įrodymas.

t.XXII, l. 321-337

Eilėraščio apie R.Kalantą sukūrimas ir platinimas

Liudytojai Daumantienė J.V. (Petrauskaitė), Česnelienė V.P. (Paulikaitė), Šuliak A.L. (Dagytė) ir Česnauskienė R.S. parodė, kad 1974 metais Andreika supažindino jas su eilėraščiu apie susideginusį porą metų atgal Kauno mieste R.Kalantą, kuris buvo vaizduojamas kaip "didvyris", "kovotojas" už Lietuvos laisvę. Pagal jo pasiūlymą Daumantienė J.V. ir Šuliak A.L. tą eilėraštį nusirašė. Vėliau Daumantienė J.V. nusirašytą iš Andreikos pateikto originalo eilėraštį perdavė saugumo organams.

t.II, l. 53, 57-58, 152-154, 159, 161-164, 175-176

Kaltinamojo A.Andreikos sukurtas eilėraštis apie R.Kalantą, kurį pateikė liudytoja Daumantienė J.V., apžiūrėtas ir prijungtas prie bylos.

Jame teigiama, kad Lietuva dabartinių metų esanti okupuota, lietuviai persekiojami. Tarybinė santvarka vadinama vergove. Psichinis ligonis R.Kalanta vaizduojamas kaip "kovotojas"

už Lietuvos laisvę.

t.I, l. 80-81,

t.II, l. 2-3, 25-32,

t.XXI, l. 132-135

t.XXII, l. 321-337

Antitarybinio turinio lapelių "Kreipimasis į estų, latvių, lietuvių tautas!" gaminimas ir platinimas

Iš Kaliningrado centrinio skirstymo pašto, Klaipėdos miesto ryšių skyriaus bei kitų organizacijų ir įstaigų, o taip pat piliečių gauta 512 antitarybinių lapelių, pavadintų "Kreipimasis į estų, latvių, lietuvių tautas!" rusų kalba. Jie 1975 m. gegužės 7 d. buvo platinami paštu anonimiuose laiškuose iš Kaliningrado ir šios srities Zelenogradsko miesto, o tų pačių metų birželio 12 d. taip pat ir iš Klaipėdos, adresuoti į Vilnių, Rygą, Taliną, Šiaulius, Kauną ir Gargždus vidurinėms mokykloms, mokslo, mokymo įstaigoms, pramonės įmonėms bei asmenims, einantiems visuomenines pareigas šiose įstaigose.

t.XXIII, l. 8-10, 14-32, 46-49, 60-85, 87-96

1976 m. vasario 16-17 d. keturi iš šių lapelių buvo išplatinti Klaipėdoje, išmėtant juos gatvėse ir pašto dėžutėje.

t.XXIII, l. 13, 43-45, 50-53, 167-184

Visų 512 lapelių tekstas iš esmės vienodas. Jis yra antitarybinio turinio. Jame šmeižiama tarybinė tikrovė, tvirtinama, kad "vokiškuosius okupantus pakeitė tarybiniai", kad Pabaltijo tautų atžvilgiu "tarybiniai budeliai išvystė nere-gėtą genocidą". Tekstas baigiasi šukiais: "Šalin tarybinę imperiją!", "Tarybiniai okupantai! Nešdinkitės iš mūsų šven-tųjų žemių!". Pasirašyti "Lietuvos nacionalinio gelbėjimo tarybos" vardu.

Lapeliai apžiūrėti ir prijungti prie bylos kaip daiktiniai įrodymai.

t.XXIII, l. 99-102, 129, 146, 147, 150, 152, 153, 156-166, 183, 184,

t.XXV, XXVI, XXVII,

t.XXVIII, l. 1-3

Ekspertize nustatyta, kad visi 512 lapeliai ir adresai ant 268 pašto vokų, kuriuose jie buvo siunčiami, atspausdinti viena ir ta pačia portatyvine rašomąja mašinėle "Moskva" arba "Kijev".

t.XXIV, l. 60

Dauginami jie buvo per kalkinį popierių. Vienu metu buvo spausdinama ne mažiau 10 egzempliorių. Visas tekstas atspausdintas tik didžiosiomis raidėmis su vienu intervalu tarp eilučių.

t.XXIV, l. 62-73

Techninė dokumentų ekspertizė nustatė, kad kaltinamasis A. Andreika, iš kurio buvo paimti eksperimentiniai spausdinimo rašomąja mašinėle pavyzdžiai lyginamajam tyrimui, turi įgūdžių spausdinti mašinėle rusų kalba.

t.XXI, l. 145-154,

t.XXII, l. 142

Apžiūra nustatyta, kad be kitų adresų lapeliai buvo pasiųsti Vilniaus K.Čiurlionio meno mokyklos ir kultūros mokyklos Gorkio gatvėje adresais, kuriuos tikslino kaltinamasis A. Andreika.

t.XXIII, l. 105

Adresų suieškojimui buvo naudojami Vilniaus, Rygos, Talo ir kitų miestų telefonų tinklų abonentų sąrašų knygos.

t.XXIII, l. 120-209

Odorologine ekspertize nustatyta, kad ant keleto lapelių, kurie 1975 m. gegužės 7 d. buvo pasiųsti iš Kaliningrado į Vilnių ir į Rygą išliko kaltinamojo A.Andreikos kvapai.

Vienas iš šių lapelių buvo siunčiamas į Vilnių, kultūros mokyklos, esančios Gorkio gatvėje, adresu, apie ką parodė A.Andreika.

t.XXI, l. 220-241

Liudytoja R.S.Česnauskienė parodė, kad 1974 metų rudenį Algimantas Andreika sakė, jog su draugais ruošiasi platinti lapelius.

1975 m. pradžioje telravosi pas ją apie galimybes pasinaudoti rašomąja mašinėle kažkokiems tekstams spausdinti. Sužinojęs, kad jos darbavietėje yra rašomųjų mašinėlių tik lietuvių kalba, daugiau nesikreipė į ją tuo klausimu.

1975 metų balandžio mėnesį A.Andreika Vilniuje, savo pažįstamo bute, kuris buvo senamiestyje, keletos draugų tarpe kalbėjo apie būtinumą šukių ir laiškų pagalba kreiptis į "jaunimo sąžinę".

t.II, l. 155-158

Liudytojas Brazauskas V.Š. parodė, kad 1975 m. balandžio mėnesį Andreika Vilniuje, A.Čepulio bute,

dėstė ten susirinkusių draugų tarpe savo anti-tarybines pažiūras ir pareiškė, kad į jaunimą reikia kreiptis tuo klausimu laiškais.

Be to, apžiūrėdamas to namo katilinę, pareiškė mintį, kad joje galima įrengti nelegalią spausdinimo vietą.

t.II, l. 278-282

Apklaustas liudytoju Gabalis V.V. parodė, kad A.Andreika 1974-1975 metais kalbėjo apie priklausymą kažkokiam "pogrindžiui".

1975 metų balandžio mėnesį jis buvo kartu su Andreika Vilniuje, Vanagėlio gatvėje pas draugus. Ten jis kėlė tosus

už Lietuvos "išlaisvinimą", ragino kreiptis į jaunimo sąžinę.

1975 metų vasarą iš A.Andreikos sužinojo, kad atidavė kažkokią "duoklę" saugumo organams, už ką gali būti suimtas ir pastarajam teksią nešioti džiuvėsius.

t.II, l.271,272,274,275

Liudytoja Strigaitė I.L. patvirtino, kad 1975 metais pavasarį Čepulio A.V. bute - Vilniuje, [redacted] buvo susirinkusi grupė jaunimo. Jų tarpe buvo ir Algimantas Andreika.

t.II, l.276-277

Liudytojas Čepulis A.V. patvirtino, kad 1975 m. pavasarį pas jį namuose - Vilniuje [redacted] buvo susirinkusi grupė žmonių, kurių tarpe buvo ir Algimantas Andreika.

1975 m. balandžio mėnesio pabaigoje kartu su A.Andreika važiavo į pietinius Tarybų Sąjungos rajonus.

(t.II, l. 269-270

Be to, A.Andreikos kaltė, dalyvavus antitarybinio turinio lapelių pagaminime ir išplatinate, irodoma ir tuo, kad jo parodymai šiuo klausimu neprieštarauja nustatytoms faktinėms bylos aplinkybėms.

t.I, l. 166-172,196-200,220-225,226-228,234-242,
291-295,301-302,315,316,322-325,331-332;

t.XXI, l. 145-154,220-241,

t.XXII, l.1-142;

t.XXIII; l.8-10,13-53,60-85,87-96,99-102,105,120-209,

t.XXIV;l. 60,62-73,

t.XXV, XXVI,XXVII,XXVIII,l. 1-3

Nelegalių leidinių "Aušra" Nr.1, 6 ir "Lietuvos
katalikų bažnyčios kronika" Nr.19,22,25,27,29 ir 30
platėjimas

Liudytojai Šuliek A.L. ir Dagys L.L. parodė, kad 1977 metų gruodžio mėnesį A.Andreika atvežė į Klaipėdą jiems susipažinti nelegalų leidinį "Aušra" šeštą numerį. Pats asmeniškai perskaitė jiems iš jo keletą puslapių.

t.II, l. 57-58, 141

Liudytojas Smoljaninovas A.V. parodė, kad A.Andreika 1978 m. sausio 10 d. perdavė jam pasaugoti nuo galimos kroatos ir susipažinti nelegalių leidinių "Lietuvos katalikų bažnyčios kronikos" 19, 22, 25, 27, 29, 30 ir "Aušros" 6-ą numerius, kuriuos jis vėliau perdavė saugumo organams.

t.II, l. 181-185

Liudytoja Aleksejeva A.A. parodė, kad 1978 metais A.Andreika davė jai pasiskaityti nelegalaus leidinio "Aušra" pirmą ir šeštą numerius ir pasiūlė su jais supažindinti kitus asmenis. Vėliau ji šiuos leidinius perdavė saugumo organams.

t.II, l. 168-171, 172-173, 174

Liudytojas Palkevičius V.J. parodė, kad 1979 metais jis buvo gavęs iš savo pažįstamos Aleksejevės Aldonos pasiskaityti du nelegalaus leidinio "Aušra" numerius - pirmą ir šeštą. Aleksejeva jam tuomet sakė, kad juos ji yra gavusi iš savo pažįstamo, kuris yra "labai nusistatęs prieš Tarybų valdžią".

t.II, l. 197-198

Smoljaninovo A.V. ir Aleksejevės A.A. perduoti nurodyti nelegalūs leidiniai gauti Lietuvos TSR valstybės saugumo komitete, apžiūrėti ir prijungti prie bylos kaip daiktiniai įrodymai.

Juose šmeižtiškai tvirtinama, kad tarybinės santvarkos atkūrimas Lietuvoje yra TSRS okupacijos išdava, lietuvių tautos

atžvilgiu vykdomas genocidas, naikinama tautos kultūra, persekiojami tikintieji, liaupsinami asmenys, kovoje prieš Tarybų valdžią Lietuvoje ir kviečiama į kovą prieš ją.

t.I, l. 80-81,

t.III, l. 3-15, 33-39,

t.IV, l. 1-2,

t. X, l. 30-31,

t.XXII, l. 321-337

Nelegalaus leidinio "Lietuvos katalikų bažnyčios kronika" 19, 22, 27, 29 ir 30 numerių ir "Aušros" pirmo numerio mašinraštinuose tekstuose yra ranka padaryti pataisymai.

t.III, l. 1-16

Rašysenos ekspertizė nustatė, kad šiuos pataisymus padarė kaltinamasis A.Andreika.

t.XXI, l. 174-182, 193-217

Laiško dėl A.Terlecko suėmimo platinimo
tikslu pasirašymas

1979-1980 metais, tiriant A.Terlecko ir J.Sasnausko, padariusių itin pavojingus valstybinius nusikaltimus, baudžiamąją bylą, 1980 m. birželio 12 d. kratos metu pas Rygos miesto gyventoją I.Žukovskį buvo rastas dokumentas, adresuotas SNO generaliniam sekretoriui K.Valdheimui, Helsinkio susitarimų baigiamąjį aktą pasirašiusių šalių vyriausybėms, Tarptautinės amnestijos organizacijai, Europos ir Amerikos Helsinkio grupėms.

t.II, l. 210-213,

t.XXI, l. 84-87, 88-98, 113-131

Jame šmeižtiškai tvirtinama, kad Pabaltijo respublikos esančios okupuotos ir kad tai "...iki šiol apsprendžia tų respublikų politinį, ekonominį ir kultūrinį gyvenimą". Reikalaujama paleisti suimtą už itin pavojingo nusikaltimo

padarymą A. Terlecką.

t. XXI, l. 84-87, 88-98

Laiško tekstas užsienyje buvo panaudotas "Laisvės" ir Vatikano radijo stočių šmeižtiškai kampanijai prieš TSRS varyti, patalpintas reakcingame buržuazinių nacionalistų užsienyje leidžiamame laikraštyje "Europos lietuviai".

t. XXI, l. 99-112

Šiose laidose ir laikraštyje nurodyta, kad minimą laišką dėl A. Terlecko išlaisvinimo kitų asmenų tarpe pasirašė ir A. Andreika.

t. XXI, l. 103, 107, 111, 112

Pareiškimo, adresuoto TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumui, kitų šmeižtiškų dokumentų ryšium su tuo pagaminimas ir platinimas, kėsinimasis juos išsiųsti į užsienį

1981 m. gegužės 25 d. kratos metu kaltinamojo A. Andreikos bute buvo surasti du ranka parašyti pareiškimai, adresuoti TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo pirmininkui, padauginėti elektrografiniu būdu ir 17 jo mašinraštinių egzempliorių.

t. I, 61-77,

t. IV, l. 95-154

Tą pačią dieną kratos metu pas A. Andreikos pažįstamą R. Samėną buvo surasti du mašinraštiniai šio pareiškimo egzemplioriai.

t. X, l. 6-17, 95-100

Minėtą pareiškimą A. Andreika 1980 m. liepos mėnesį išsiuntė adresatui ir nuorašą Lietuvos KP CK.

t. IV, l. 155-161,

t. X, l. 101,

t. XXI, l. 1-11, 33-36

1981 m. gegužės 7 d. Lietuvos jūrų laivininkystės laive "Maratas Kozlovas" muitinio patikrinimo metu buvo rastas paslėptas vokas, adresuotas V.Musonis į JAV, kuriame buvo vienas to pačio pareiškimo mašinraštinis egzempliorius bei kitų pareiškimų, adresuotų TSKP XXVI suvažiavimui, LTSR profesinio-techninio mokymo komiteto pirmininkui, Lietuvos KP CK antrajam sekretoriui, Vilniaus m. Tarybų rajono LDT vykdomojo komiteto administracinės komisijos pirmininkui egzemplioriai, nutėistojo už itin pavojingo valstybinio nusikaltimo padarymą J.Sasnausko ir psichinio ligonio R.Kalantos nuotraukos.

t.I, l. 18-25, 33-51,

t.XXI, l. 132-135

Liudytojai Rysevas D.F., Ševcovas S.D., Sisojus V.S. ir Smirnovas A.A. parodė, kad 1981 m. gegužės 7 d., laivo "Maratas Kozlovas" muitinio patikrinimo metu prieš jam išplaukiant į Bremeną (VFR), laivo apatinio denio rūbinėje pagal kairįjį bortą buvo surastas vokas, adresuotas į JAV, su antitarybinio turinio dokumentais.

t.II, l. 105-112, 133-134, 186-187, 194-195

Liudytoja Andreikienė S.P. parodė, kad ji ir jos vyras A.Andreika 1977 metų vasarą susipažino su Musonyte Vita, kuri buvo atvykusi iš JAV į Vilniaus valstybinį universitetą pasitobulinti lietuvių kalbą.

t.II, l. 285-289

Kaltinamojo A.Andreikos pažintis su Musonyte Vita taip pat pasitvirtina kratos medžiaga: paimtais pas ją buvę jo ir Musonytės laiškais, pašto dokumentais.

t.IV, l. 162-171

Vilniaus valstybinio universiteto pažymoje nurodyta, kad JAV pilietė V.Musonytė mokėsi lietuvių kalbos pasitobulinimo kursuose nuo 1977 m. liepos 2 d. iki tų pačių metų rugpjūčio 20 d.

t.XXVIII, l.5

Lietuvos TSR užsienio reikalų ministerija patvirtino, kad V.Musonytė yra JAV gyventoja ir priklauso reakcingai organizacijai - "Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungai".

t.XXVIII, l. 6

Rašysenos ekspertizė nustatė, kad adresą ant voko, siunčiamo V.Musonytei į JAV, laišką Musoniams, prieraišus ant pareiškimų ir pareiškimą, adresuotą antrajam Lietuvos CK sekretoriui, atliko kaltinamasis A.Andreika.

t.XXI, l. 174-217

Kaltinamojo A.Andreikos pareiškimo, adresuoto TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo pirmininkui, egzempliorius paimtas laive "Maratas Kozlovas", penki tokio pat turinio pareiškimo egzemplioriai paimti kratos metu pas jį bute ir vienas pas R.Samėną yra atspausdinti viena rašomąja mašinėle "Ukraine" Nr.878684, priklausančia Vilniaus valstybinio universiteto visuomeninių profesijų fakultetui. Tai nustatyta techninėmis ekspertizėmis.

t.XXI, l. 243-268,

t.XXII, l. 285-315

Techninė ekspertizė nustatė, kad pareiškimas, adresuotas Vilniaus m. Tarybų rajono LDT vykdomojo komiteto administracinės komisijos pirmininkui, kuris buvo rastas ir paimtas laive "Maratas Kozlovas" ir tokio pat turinio pareiškimas, paimtas kratos metu pas R.Samėną, yra taip pat atspausdinti rašomąja mašinėle "Ukraine" Nr.878684.

t.XXI, l. 285-315

Aštuoni egzemplioriai pareiškimo rusų kalba, adresuoto TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo pirmininkui, vienas tokio pat pareiškimo egzempliorius paimtas kratos metu pas R.Samėną ir vienas egzempliorius siųstas Lietuvos KP Centro Komitetui, kaip nustatė techninė ekspertizė, yra atspausdinti rašomąja mašinėle "Ukraine-2" Nr.884835 taip pat priklausančia

Vilniaus valstybinio universiteto visuomeninių profesijų fakultetui.

t.XXII, l. 256-283

Pareiškimas, adresuotas TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo pirmininkui bei kiti dokumentai, kuriuos A.Andreika ryšium su tuo platino ir kėsinosi išsiųsti į užsienį, apžiūrėti ir prijungti prie bylos.

Nurodytas pareiškimas yra antitarybinio šmeižtiško turinio. Jame tarybinė liaudis vadinama "penkmečių vergais" "baudžiauninkais", teigiama, kad "lietuvių tauta jau 40 metų okupuota ir prievarta inkorporuota į Tarybinės Rusijos imperijos sudėtį".

Laiške, adresuotame į JAV Musoniams kaltinamasis A.Andreika tarybinę santvarką vadina "inkvizicija", "vergove", pasisako už kovą prieš ją. Tvirtina, kad jo šeima TSRS lyg tai yra persekiojama ir prašo pridėdamus dokumentus paskelbti reakcinėje lietuvių emigrantų spaudoje JAV.

t.I, l.26-32,33-51,

t.IV, l. 3-155,

t.X, l. 18-76,95-100,

t.XXI, l. 1-56,

t.XXII, l. 321-337

Straipsnio "Nacionalsocialistinis ir komunistinis genocidas Lietuvoje" dauginimas ir platinimas

1981 m. birželio 2 d. pas Jucį P.A., kaltinamojo A.Andreikos žmonos tėvą, buvo paimta užsienyje išleista knyga "Lietuvos katalikų mokslų akademija. Suvažiavimo darbai", t.VI.

t.XVIII, l. 120-122,

t.XIX

1981 m. gegužės 25 d. kratos metu pas G.Ardzijauską buvo surastos trys mašinraštinės brošiūros, pavadintos "Nacional-

socialistinis ir komunistinis genocidas Lietuvoje".

t.XVII, l. 1-7, 109-111,

t.XVIII, l. 8-41

1981 m. gegužės 25 d. A.Miškinio darbovietėje paimta analogiška mašinraštinė brošiūra "Nacionalsocialistinis ir komunistinis genocidas Lietuvoje".

t.XX, l. 1-3, 4-6, 7

Apžiūra nustatyta, kad knyga "Lietuvos katalikų mokslų akademija. Suvažiavimo darbai" VI tomas, išleista 1969 metais Romoje. Joje nuo 367 ir 421 puslapio yra patalpintas antitarybinio turinio D.Jasaičio straipsnis "Nacionalsocialistinis ir komunistinis genocidas Lietuvoje". Dalis šio straipsnio puslapių yra pabraukti, kai kuriuose jų yra ranka padarytos pastabos.

Šiame straipsnyje tarybinė santvarka sutapatinama su fašizmu, vadinama vergija. Tikinama, kad "Tarybų Sąjungoje intensyviai naikinamos mažosios tautos". Tarybų valdžios atkūrimas Lietuvoje pavaizduotas kaip "komunistinio teroro išdava".

t.XVIII, l. 123-127,

t.XIX

Rašysenos ekspertizė nustatė, kad rankraštinės pastabos, kurios yra padarytos nurodytoje knygoje esančiame straipsnyje "Nacionalsocialistinis ir komunistinis genocidas Lietuvoje", atliktos kaltinamojo A.Andreikos.

t.XXI, l. 174-217

Tai, kad kaltinamasis A.Andreika perspausdino ir platino straipsnį "Nacionalsocialistinis ir komunistinis genocidas Lietuvoje", nusirašytą būtent iš knygos "Lietuvių katalikų mokslų akademija. Suvažiavimo darbai" VI tomo, nustatyta šio straipsnio minėtoje knygoje ir paimtų pas A.Miškinį ir G.Arđizijauską jo mašinraštinių kopijų lyginamąja apžiūra.

t.XX, l. 8-10

Liudytojas Miškinis A.V. parodė, kad 1981 m. gegužės mėnesį A.Andreika jam perdavė susipažinti mašinraštį, pavadintą "Nacionalsocialistinis ir komunistinis genocidas Lietuvoje", kurį jis laikė savo darbovietėje.

t.II, l. 45-50

Liudytojas Kurgonas R.B. parodė, kad A.Miškinis 1981 m. gegužės mėnesį jam davė pasiskaityti mašinraštinę brošiūrą "Nacionalsocialistinis ir komunistinis genocidas Lietuvoje", kurią jis vėliau jam grąžino. Miškinis tuomet sakė jam, kad šią brošiūrą gavo iš Andreikos.

t.II, l. 42-44

Nelegalių leidinių "Aušra" Nr.14, "Chronika tekusčių sobytių" Nr.49 ir "Lietuvos katalikų bažnyčios kronika" Nr.6 platinimas

Liudytojas Miškinis A.V. parodė, kad 1981 m. gegužės mėnesį Andreika kartu su brošiūra "Nacionalsocialistinis ir komunistinis genocidas Lietuvoje" perdavė jam susipažinti nelegalius leidinius "Aušra" Nr.14, "Chronika tekusčių sobytių" Nr.49 ir "Lietuvos katalikų bažnyčios kronika" Nr.6.

t.II, l. 49-50

Liudytoja Miškinienė, Miškinio A.V. žmona, parodė, kad 1981 m. gegužės mėnesį jos vyras susipažino su Andreika ir po pastarojo apsilankymo jų namuose atsirado kokios tai brošiūros. Vienoje iš jų buvo rašoma apie kokią tai Stalino ir Hitlerio susirašinėjimą, o kitoje, kaip sakė jos vyras, apie žmogaus teisių "gynimą" Tarybų Sąjungoje.

t.II, l. 216-217

Nurodyti leidinių numeriai buvo surasti kratos metu pas kaltinamąjį A.Andreiką.

t.I, l. 61-77,

t.V, l. 2, 8,

t.VI, l. 1

Antitarybinio pobūdžio literatūros kaupimas,
saugojimas platinimo tikslu ir perdavimas
R.Samėnui

1981 m. gegužės 25 d. kratos metu pas kaltinamąjį A.Andreiką buvo rasta ir paimta antitarybinio turinio literatūra: nelegalūs leidiniai "Lietuvos katalikų bažnyčios kronika" Nr.6, 31, 32, 33, "Aušra" Nr. 9, 12, 14, 15, "Rūpintojėlis" Nr.1, "Chronika tekusčich sobytij" Nr.49 ir 50, S.Alilujevos knyga "Tolko odin god", brošiūros "Iš Tarybų Sąjungos 1939-1941 metų užsienio politikos" ir "Vokietija, Lietuva, SSSR - 1939-1941 (I, II)", eilėraščiai "Lietuva", "Taikos sonetas", "Tėvynė mano" ir "Rūpintojėlis", anekdota.

t.I, l. 61-77,

t.V,

t.VI,

t.VII, l.

Tą pačią dieną kratos metu pas R.Samėną buvo rasta ir paimta kaltinamajam A.Andreikai priklausanči ir jo perduota R.Samėnui susipažinti ir saugoti sekanti antitarybinio turinio literatūra: nelegalūs leidiniai "Lietuvos katalikų bažnyčios kronika" Nr.27, "Alma mater" Nr.1 ir 2, "Aušra" Nr.6, 14 ir 17, "Perspektyvos" Nr.7, "Laisvės šauklys" Nr.5, "Tiesos kelias" Nr.1 ir 7, "Varpas" Nr.8, "Chronika tekusčich sobytij" Nr.49 ir 50, rinkinys "Lietuvių kultūros archyvas" pirmas sąsiuvinis, knygos "Lietuvių archyvas" 1 ir 4 tomas, A.Solženicyno knygos "Rakovij korpus" ir "V krugu pervom", jo straipsnis "Gyventi be melo" ir pasisakymas per Anglijos radiją, rašiniai "Apie lietuvių padėtį Baltarusijos respublikoje II", "Lietuvio malda" bei atsišaukimai "Atsišaukimas į tautą" ir "Gedulo diena".

t.X, l. 5-17, 102-104,

t.XI, XII, XII, XIV, XV

Apie kaltinamojo A.Andreikos tikslą platinti antitarybinio turinio literatūrą liudija ir tai, kad tokių pat nelegalių leidinių ir brošiūrų jis turėjo po keletą egzempliorių.

Taip, kratų metu pas A.Andreika ir R.Samėną viso paimta nelegalaus leidinio "Chronika tekusčių sbytij" Nr.49 penki egzemplioriai, Nr.50 - keturi egzemplioriai, "Lietuvos katalikų bažnyčios kronika" Nr.31 ir 32 po du egzempliorius, "Aušra" Nr.14 du egzemplioriai, "Alma mater" Nr.2 - du egzemplioriai, brošiūros "Iš Tarybų Sąjungos 1939-1941 metų užsienio politikos" du egzemplioriai.

A.Smoljaninovas perdavė valstybės saugumo organams gautus iš kaltinmojo A.Andreikos nelegalaus leidinio "Lietuvos katalikų bažnyčios kronikos" 19, 22, 25, 27, 29 ir 30 numerius, "Aušra" 6-ą numerį, o A.Aleksejeva "Aušra" 1- ir 6-ą numerius.

t.I, l. 80-81,

t.III, l. 33-39

t.IV, l. 1-2

Tokiu būdu, kaltinamasis A.Andreika savo žinioje dar turėjo ne mažiau trijų nelegalaus leidinio "Aušra" Nr.6 egzempliorių ir "Lietuvos katalikų bažnyčios kronikos" Nr.27 ne mažiau dviejų egzempliorių.

Be to, nelegalius leidinius "Lietuvos katalikų bažnyčios kronika" Nr.27 ir "Aušra" Nr.6 kaltinamasis A.Andreika perrašė savo ranka.

t.XII, l. 1,

t.XXI, l. 174-218

Tai, kad kratos metu pas R.Samėną buvo rasta literatūra bei kiti dokumentai, priklausantieji kaltinamajam A.Andreikai įrodo ir tai, kad jų tarpe buvo A.Andreikos ranka rašyti dokumentai - nelegalūs leidiniai "Lietuvos katalikų bažnyčios kronika" Nr.27 ir "Aušra" Nr.6.

t.XII, l.1,

t.XXI l. 174-218

Liudytoja Samėnienė G.F. parodė, kad 1981 m. gegužės mėnesį pas juos bute atsirado dvi dėžės. Jos vyras R.Samėnas

pasakė jai, kad vienoje jų yra knygos, o kitoje - rašomoji mašinėlė ir kad visa tai tegul pabūna jų bute.

t.II, l. 38-40

Išvardintuose aukščiau nelegaliuose leidiniuose, knygose, mašinraštinėse brošiūrose, rašiniuose, eilėraščiuose, anekdotuose ir atsišaukimuose skleidžiami šmeižtiški prasimanymai, žemiantieji tarybinę valstybinę ir visuomeninę santvarką. Tarybų valdžia prilyginama fašizmui. Tvirtinama, kad Lietuva yra "okupuota", "pavergta", lietuviai ir ypatingai tikintieji yra persekiojami, klastojamos Tarybų valdžios atkūrimo Lietuvoje 1940 metais aplinkybės, niekinami ir menkinami socialistiniai iškovojimai bei pasiekimai respublikoje ir šalyje, tyčiojamas iš Tarybų valdžios ir jos atstovų. Šmeižiama TSRS nacionalinė politika. Liaupsinami asmenys, kovoję prieš Tarybų valdžią ir kviečiama į kovą prieš ją dabartiniu metu.

t.IV, l. 3-89,

t.X, l. 18-76

Kaltinamojo A.Andreikos nusikalstamos veiklos tyčią, nukreiptą susilpninti Tarybų valdžią, įrodo esanti byloje medžiaga:

Kaltinamasis A.Andreika pats pripažįsta, kad antitarybinio turinio dokumentus gamino ir platino savo priešiškų pažiūrų Tarybų valdžios atžvilgiu pasėkoje. Suprato, kad platinamuose nelegaliuose leidiniuose, lapeliuose bei kituose tekstuose yra šmeižtiškų prasimanymų, žeminančių tarybinę valstybinę ir visuomeninę santvarką.

Savo pareiškimuose ir kituose dokumentuose, kuriuos jis rašė savo asmeniniais klausimais į įvairias instancijas, A.Andreika išeidavo iš jų sprendimo ribų, pasisakydamas prieš Tarybų valdžią aplamai ir visapusiškai ją šmeiždamas.

A.Andreikos veiksmai, pasireiškę siekimu išsiųsti į užsienį antitarybinio turinio dokumentus ir ten juos paskelbti reakcingoje spaudoje, objektyviai buvo nukreipti padaryti žalą Tarybų Sąjungos interesams. Ir tai jam nepavyko padaryti tik dėl aplinkybių, nepriklausančių nuo jo valios.

Jo platinamuose nelegaliuose leidiniuose, kitoje literatūroje tiesiogiai užsipuolama ir šmeižiama Tarybų valdžią, juodinami jos pasiekimai, liaupsinami asmenys, praeityje kovoje prieš ją, raginama kovoti prieš ją dabartiniu metu.

Visa tai objektyviai paneigia kaltinamojo A.Andreikos tvirtinimą, kad jis neturėjo tikslo savo priešiška veikla susilpninti Tarybų valdžią.

Apie kaltinamojo A.Andreikos asmenybę nustatyta:

A.Andreika nuo vaikystės augo be tėvo. Su patėviu nesugyveno.

1970-1971 metais tarnavo Tarybinėje Armijoje, iš kur prieš laiką buvo paleistas dėl sveikatos stovio.

1974 m. gegužės 17 d. Klaipėdos miesto liaudies teismo buvo nubaustas 10 parų arešto už smulkų chuliganizmą.

Nuo 1976 m. rugpjūčio iki 1977 m. rugpjūčio dirbo padavėju Vilniaus "Žemaičių alinės" restorane, kur už darbo drausmės ir prekybos taisyklių pažeidimą buvo baudžiamas administracine tvarka.

Nuo 1978 m. vasario iki 1979 m. liepos mėnesio dirbo Lietuvos TSR proftechninio mokymo komiteto respublikiniame mokymo metodikos kabinete laborantu. Nuo 1979 m. rugpjūčio mėnesio iki 1980 m. liepos mėnesio dirbo sargu Vilniaus miesto vidaus reikalų valdybos nežinybinės apsaugos skyriuje. Po to iki suėmimo dienos niekur nedirbo.

Paskutinėse darbovietėse charakterizuojamas kaip abejingai atliekantis pavestą darbą, uždaro būdo, nedalyvavęs visuomeninėje veikloje.

Nuo 1979 m. rugsėjo A.Andreika neteisėtai naudojosi lengvatomis, numatytomis karo invalidams. Paaikšėjus dokumentų suklastojimo faktui, socialinio sprūpinimo organai lengvatų teikimą nutraukė.

A.Andreika vedė 1977 metais. 1978 metais jo šeimai buvo išskirtas atskiras 15,8 kv.m. ploto kambarys LTSR profesinio techninio mokymo komiteto Vilniaus miesto vidurinės profesinės technikos mokyklos Nr.25 bendrabutyje. Nuo 1979 metų augina sūnų.

t.I, l. 97,98,100,102,103,105,106,111,115,119,

t.II, l. 83,84,120-122,124,125,283-289,

t.XXI, l. 69,70,76-83,

t.XXVIII, l. 42

Kaltinamojo A.Andreikos atsakomybę lengvinančių arba sunkinančių aplinkybių nenustatyta.

R e m i a n t i s i š d ė s t y t u,
k a l t i n a m a s

Algimantas ANDREIKA, Antano,

gimęs 1950 metais Lietuvos TSR Klaipėdos m., TSRS pilietis, lietuvis, nepartinis, su viduriniu išsilavinimu, vedęs, turintis vieną mažametį vaiką, teismo nebaustas, iki suėmimo niekur nedirbęs, gyvenęs Vilniuje.

t u o. k a d, būdamas 1974 m. liepos 13 d. Lietuvos TSR saugumo organų įspėtas už buržuazinių nacionalistinių idėjų skleidimą jaunimo tarpe, savo priešišku pažiūrų tarybinės santvarkos atžvilgiu neatsisakė ir siekdamas susilpninti Tarybų valdžią, iki savo suėmimo dienos varė antitarybinę

agitaciją ir propagandą: sistemingai gamino ir platino, o taip pat kaupė ir laikė platinimo tikslu antitarybinio turinio lapelius, nelegalius leidinius ir kitokius panašaus turinio kūrinius, kuriuose skleidžiami šmeižtiški prasimanymai, žeminantys tarybinę valstybinę ir visuomeninę santvarką, raginama kovoti prieš Tarybų valdžią.

1974 metų vasario mėnesį nupiešė plakata, kuriame simboliškai pavaizdavo, kad Lietuva dabartiniu metu lyg tai esanti pavergta; su nenustatyto asmens pagalba padarė ant jo užrašą, kviečiantį kovoti prieš esamą santvarką; plakata pasikabino savo kambaryje Klaipėdoje ir 1
iki 1975 metų rugsėjo mėnesio demonstravo besilankantiems pas jį asmenims; 1975 metų rugsėjo mėnesį tolimesniam demonstravimui perdavė jį Klaipėdos miesto gyventojai Albinai Dageytei.

1974 metais platinimo tikslu sukūrė aštuonis eilėraščių posmus apie 1972 metais Kaune susideginusį psichinį ligonį Kalantą ir jais papildė panašų eilėraščių, parašytą apie Kalantą nenustatyto asmens, kuriame šmeižtiškai teigiama, kad Lietuva esanti okupuota, o lietuvių tautybės asmenys žudomi ir persekiojami vien už tai, kad jie yra lietuviai; tarybinė 2
santvarka Lietuvoje vadinama vergove, raginama prieš ją kovoti; su eilėraščių turiniu 1974 metų vasarą supažindino Klaipėdos miesto gyventojas Janiną Petrauskaitę ir Violetą Pauliukaitę ir davė joms jį nusirašyti; tą pačių metų gruodžio 23 d. su eilėraščių turiniu supažindino Albiną Dageytę, o 1975 metų pradžioje Redą Česnauskienę.

1975 metų kovo-balandžio mėnesį savo bute Klaipėdoje, kartu su nenustatytu asmeniu išvertė į rusų kalbą antitarybinio turinio lapelį, pavadinto "Kreipimasis į estų, latvių ir lietuvių tautas!", tekstą, kuriame šmeižtiškai teigiama, kad minėtos tautos okupuotos, vokiečių fašistų okupantus neva pakeitė tarybiniai budeliai, kurie išvystė neregėtą genocidą; 3
tvirtinama, kad dabartiniu metu vykdoma "išdegintos žemės"

politika, skelbiama šukiai, raginantys kovoti prieš tarybinę santvarką; po to, šį tekstą su savo portatyvine rašomąja mašinėle "Moskva" padaugino, atspausdindamas ne mažiau 300 egzempliorių; iš jų ne mažiau 10 egzempliorių sulankstė, sudėjo į vokus ir atidavė tam pačiam asmeniui išplatinti paštu.

1975 m. gegužės 7 d. šie lapeliai buvo platinami paštu, siunčiant juos laiškuose iš Kaliningrado ir šios srities Zelenogradsko miesto, o tų pačių metų birželio 12 d. iš Klaipėdos miesto įvairių įstaigų ir mokyklų adresu; 1976 m. vasario 16-17 d. trys tokie lapeliai buvo išmėtyti Klaipėdos m. gatvėse ir vienas įmestas į pašto dėžutę, įrengtą gyvenamojo namo laiptų aikštelėje.

1977 metų gruodžio mėnesį nuvežė į Klaipėdą antitarybinio turinio nelegalaus leidinio "Aušra" šeštą numerį, kurį susipažinti su jame dėstomomis mintimis perdavė Klaipėdos miesto gyventojams Liudui Dagiui ir Albinai Dageytei; leidinyje patalpintuose straipsniuose tikinama, kad tarybinės santvarkos Lietuvoje atkūrimas yra TSRS okupacijos išdava, kad tai esanti "baisi nelaimė" lietuvių tautai, kad lietuvių tautybės asmenų atžvilgiu vykdomas genocidas.

1978 m. sausio 10 d. Vilniaus miesto gyventojui Aleksandrui Smoljaninovui perdavė susipažinimui nelegalių leidinių "Lietuvos katalikų bažnyčios kronika" 19, 22, 25, 27, 29 ir 30 numerius ir nelegalaus leidinio "Aušra" 6 numerį, kuriuose dėstomi žeminantys tarybinę valstybinę ir visuomeninę santvarką šmeižtiški prasimanymai, teigiama, kad valdžios organai siekia sunaikinti Tarybų Lietuvoje katalikų bažnyčią, neva persekiojami tikintieji, grubiai pažeidinėjamos jų teisės, liaupsinami asmenys, kovoję prieš tarybinę santvarką Lietuvoje.

1978 metų pradžioje Vilniaus miesto gyventojai Aldonai Aleksejevai susipažinimui ir tolimesniam platinimui perdavė nelegalaus leidinio "Aušra" pirmą numerį, o tų pačių metų vasarą šio leidinio šeštą numerį, kuriuose šmeižtiškai tvirtinama,

kad Lietuva esanti okupuota TSRS, specialiai žudomi lietuvių tautybės asmenys, naikinama tautos kultūra, liaupsinama ginkluota kova prieš tarybinę santvarką Lietuvoje, raginama kovoti prieš Tarybų valdžią.

1979 metų pabaigoje kartu su grupe asmenų pasirašė platinimui skirtą laišką, adresuotą įvairioms kapitalistinėse šalyse esančioms organizacijoms, ryšium su Antano Terlecko, padariusio itin pavojingą valstybinį nusikaltimą, suėmimu; jame tvirtinama, kad Pabaltijo respublikos esančios okupuotos ir kad tai "iki šiol apsprendžia tų respublikų politinį, ekonominį ir kultūrinį gyvenimą"; laiško tekstas užsienyje buvo panaudotas "Laisvės" ir Vatikano radijo stočių laidose šmeižtiškai kampanijai prieš TSRS varyti, patalpintas reakcingame buržuazinių nacionalistų užsienyje leidžiamame laikraštyje "Europos lietuviai".

1980 m. liepos 21 d. platinimo tikslu parašė laišką, adresuotą TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo pirmininkui, kuriame tarybinę liaudį pavadino "penkmečių vergais-baudžiauninkais", tvirtino, kad "lietuvių tauta... jau 40 metų okupuota ir prievarta inkorporuota į Tarybinės Rusijos imperijos sudėtį"; rašomąja mašinėle atspausdino ir padaugino ne mažiau dvidešimt egzempliorių. Po to jį platino Vilniuje: perdavė savo pažįstamam Robertui Arvydui Samėnui.

1981 m. gegužės 7 d. tikslu paskelbti JAV lietuvių emigrantų reakcingoje spaudoje ir tokiu būdu panaudoti priešišškai propagandai prieš TSRS, kėsinosi Lietuvos jūrų laivininkystės laivą "Maratas Kozlovas", išvykstančiu iš Klaipėdos uosto į VFR, išsiųsti į užsienį aukščiau paminėto savo anti-tarybinio turinio pareiškimo TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumui bei kitų pareiškimų, tame tarpe ir savo žmonos S. Andreikienės, adresuotų TSKP XXVI suvažiavimui, LTSR profesinio-techninio mokymo komiteto pirmininkui, Lietuvos Komunistų Partijos Centro Komitetui, Lietuvos KP CK antrajam

sekretoriui, Vilniaus miesto Tarybų rajono LDT vykdomojo komiteto administracinės komisijos pirmininkui, kopijas, kuriuose šmeižtiškai tvirtinama apie jo ir jo šeimos persekiojimą Tarybų Sąjungoje, nuteistojo už itin pavojingo valstybinio nusikaltimo padarymą J. Sasnausko ir psichinio ligonio R. Kalantos nuotraukas; šie dokumentai buvo siunčiami jo pažįstamos V. Musonis adresu į JAV, kartu su jai adresuotu 1981 m. balandžio 15 d. laišku, kuriame tarybinė santvarka vadinama "inkvizicija", "vergo", pasisakoma už kovą prieš ją ir prašoma pridėdamus pareiškimus paskelbti spaudoje.

1981 metų pavasarį iš užsienyje išleistos knygos "Lietuvių katalikų mokslų akademija. Suvažiavimo darbai" VI tomo platinimo tikslu atspausdino ne mažiau 4 egzempliorių antitarybinio turinio straipsnio, pavadinto "Nacionalistinis ir komunistinis genocidas Lietuvoje", kuriame tarybinė santvarka sutapatinama su fašizmu, vadinama vergija, tikinama, kad Tarybų Sąjungoje "intensyviai naikinamos mažosios tautos"; Tarybų valdžios atkūrimas Lietuvoje pavaizduotas kaip "komunistinio teroro išdava"; šio straipsnio vieną egzempliorių 1981 metų gegužės mėnesį perdavė susipažinti Vilniaus miesto gyventojui Alfredui Miškiniui; trys išplatinti egzemplioriai pateko pas Gediminą Ardzijauską.

Tuo pat metu Alfredui Miškiniui susipažinti perdavė nelegalaus leidinio "Aušra" Nr.14, "Chronika tekusčių sobytij", Nr.49 ir "Lietuvos katalikų bažnyčios kronika" Nr.6; šiuose leidiniuose taip pat dėstomi tarybinę valstybinę ir visuomeninę santvarką žeminantieji šmeižtiški prasimanymai.

Nuo 1977 metų iki 1981 metų gegužės mėnesio pas save bute platinimo tikslu laikė antitarybinio turinio literatūrą: nelegalius leidinius "Lietuvos katalikų bažnyčios kronika" Nr.6, 19, 22, 27, 29, 30, 31, 32, 33, "Alma mater" Nr.1 ir 2, "Aušra" Nr.1, 6, 9, 12, 14, 15, 17, "Perspektyvos" Nr.7, "Laisvės šauklis" Nr.5, "Tiesos kelias" Nr.1 ir 7, "Varpas" Nr.8.

"Rūpintojėlis" Nr.1, "Chronika tekusčių sobytių" Nr.49 ir 50, rinkinį "Lietuvių kultūros archyvo" pirmą sąsiuvinį, knygos "Lietuvių archyvas" 1 ir 4 tomas, A.Solženicyno knygas "Rakovij korpus" ir "V krugu pervom", jo straipsnį "Gyventi be melo" ir pasisakymą per Anglijos radiją, S.Alilujevos knygą "Tolko odin god", brošiūras "Iš Tarybų Sąjungos 1939-1941 metų užsienio politikos" ir "Vokietija, Lietuva, SSSR - 1939-1941 (I, II)", rašinius "Apie lietuvių padėtį Baltarusijos respublikoje II" ir "Lietuvio malda", eilėraščius "Lietuva", "Taikos sonetas", "Tėvynė mano" ir "Rūpintojėlis", anekdotus bei atsišaukimus "Atsišaukimas į tautą" ir "Gedulo diena".

1981 metų gegužės mėnesį, siekdamas paslėpti ir tuo pačiu supažindinti savo pažįstamą R.Samėną, nunešė į jo butą Vilniuje antitarybinio turinio literatūrą: nelegalius leidinius "Lietuvos katalikų bažnyčios kronika" Nr.27, "Alma mater" Nr.1 ir 2, "Aušra" Nr.6, 14 ir 17, "Perspektyvos" Nr.7, "Laisvės šauklys" Nr.5, "Tiesos kelias" Nr.1 ir 7; "Varpas" Nr.8, "Chronika tekusčių sobytių" Nr.49 ir 50, rinkinį "Lietuvių kultūros archyvas" pirmą sąsiuvinį, knygas "Lietuvių archyvas" 1 ir 4 tomas, A.Solženicyno knygas "Rakovij korpus" ir "V krugu pervom", jo straipsnį "Gyventi be melo" ir pasisakymą per Anglijos radiją, rašinius "Apie lietuvių padėtį Baltarusijos respublikoje II", "Lietuvio malda" bei atsišaukimus "Atsišaukimas į tautą" ir "Gedulo diena".

Nelegaliuose leidiniuose, knygose, mašinraštinėse brošiūrose, rašiniuose, eilėraščiuose, anekdotuose ir atsišaukimuose skleidžiami šmeižtiški prasimanymai, žeminantieji tarybinę valstybinę ir visuomeninę santvarką. Tarybų valdžia prilyginama fašizmui. Tvirtinama, kad Lietuva yra "okupuota", "paversta", lietuviai ir ypatingai tikintieji yra persekiojami, klasuojamas Tarybų valdžios atkūrimo Lietuvoje 1940 metais aplinkybės, niekinami ir menkinami socialistiniai iškovojoimai bei

pasiekimai respublikoje ir šalyje, tyčiojamasi iš Tarybų valdžios ir jos atstovų. Šmeižiama TSRS nacionalinė politika. Liaupsinami asmenys, kovoje prieš Tarybų valdžią ir kviečiama į kovą prieš ją dabartiniu metu;

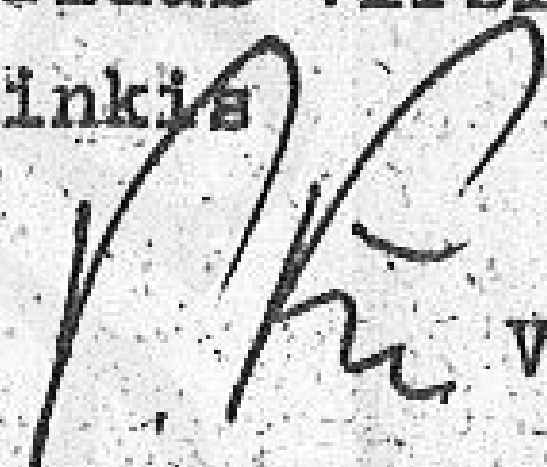
tai yra padarė nusikaltimą, numatyta Lietuvos TSR
BK 68 str. I d.

Vadovaujantis Lietuvos TSR BPK 232 str., baudžiamąją bylą Nr.93 pasiųsti Lietuvos TSR prokurorui.

Kaltinamoji išvada surašyta V i l n i u j e,

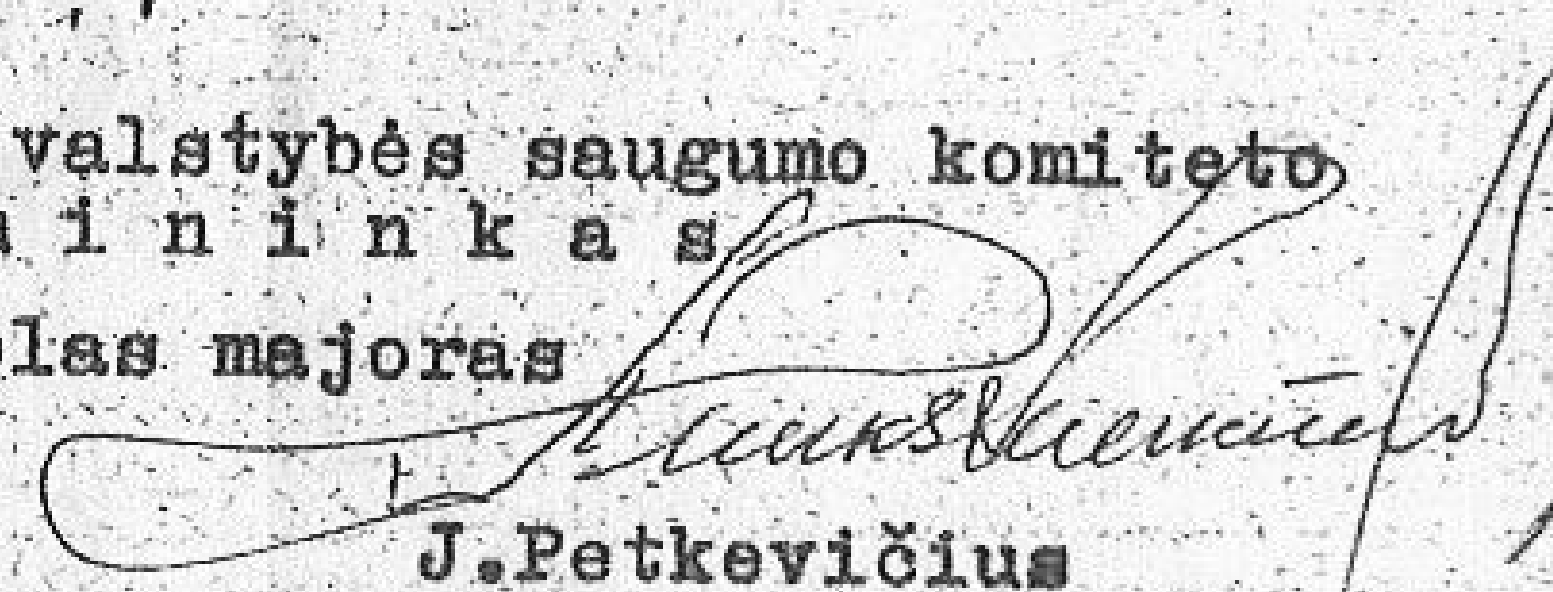
1981 m. vasario mėn. 25 d.

Lietuvos TSR valstybės saugumo komiteto
tardymo skyriaus viršininko pavaduotojas
papulkininkis

V. Kažys

Sutinka •

Lietuvos TSR valstybės saugumo komiteto
P i r m i n i n k a s
generolas majoras

J. Petkevičius